

Utorak, 1. juli 2008. godine
Svedok Herman Steenbergen
Zaštićeni svedok P-086
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.02 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima. Gospodine sekretare, molim vas da najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Ante Gotovine i ostalih.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Gospodine Kehoe, da li ste spremni za unakrsno ispitivanje svedoka?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Steenbergen, želeo bih da vas podsetim da ste i dalje vezani svečanom izjavom koju ste dali juče, na početku svog svedočenja.

SVEDOK STEENBERGEN: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Sada će vas unakrsno ispitivati gospodin Kehoe, koji je zastupnik gospodina Gotovine. Izvolite nastavite.

svedok: Herman Steenbergen

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dobro jutro, pukovniče. Izvinjavam se što ste morali da se vratite ovde zbog ovog kratkog unakrsnog ispitivanja, ali vam se zahvaljujem na vašem razumevanju. Pre svega bih želeo pukovniče da govorimo o karti o kojoj ste govorili juče, to je dokazni predmet Tužilaštva P537, ako mogu. Znam da se sećate ove karte, pukovniče. Vi ste uneli u nju oznake slovima E i G, ali bih sada želeo da skrenem vašu pažnju na ovo... na drugu kartu, koja nosi oznaku 1D35-0001.

ADVOKAT KEHOE: I ako možemo to da prikažemo preko sistema *Sanction*, gospodine sekretare.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada, pukovniče, ja sam ovde uzeo kartu o kojoj ste vi juče govorili sa mojim prijateljem gospodinom Du Toit, i uneo sam neke druge oznake sa metama. A u vašoj izjavi, u paragrafu 22 i paragrafu 45, vi pominjete granatiranje na raskrsnici; to je izjava iz jula meseca 2007. godine - P516. A u Gračacu je bilo nekoliko raskrsnica, zar ne gospodine?
SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I kada je reč o vojnim metama, to bi bile pod brojevima: 1, 4 i 6?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: 1, 4 i 6?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ako pogledate brojeve obeležene ljubičastom bojom...

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Oh. Sada to vidim na ekranu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Izvinjavam se. Da li bi to bile tri raskrsnice u i oko Gračaca?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Da. To se može smatrati raskrsnicama.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. A pod brojem 2, imamo kancelariju Odbrane. Da li vam je to poznato? Govorimo o ljubičastom broju 2?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Da sada pogledamo broj 3. To je bila policijska uprava. Da li vam je poznata ta lokacija? Da li to vidite gospodine, tačno u sredini? Da li bi to otprilike bila lokacija policijske uprave?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: To nije lokacija koje se ja sećam, ovde, pod brojem 3. Lokacija koje se ja sećam bila je više ka istoku, kao što sam i označio ranije na karti.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. A da li biste uz asistenciju sudskog pomoćnika... ali tu ne možete da pišete. Dakle, to je bilo na drugoj lokaciji. Vama nije lokacija pod brojem 3 bila poznata kao policijska uprava?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada je reč o skladištu obeleženom brojem 5, da li je to približna lokacija?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Pretpostavljeno skladište.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pretpostavljeno skladište. Da samo objasnimo, to je lokacija gde ste videli da dolaze i odlaze kamioni, je li tako?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Da, tako je. Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada, pukovniče, da ostanemo na tome par trenutaka i da kažemo da je deo posla vojnih UN posmatrača bio i da verifikuju naoružanje koje su imale suprotstavljene strane, je li tako?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Za vreme dok ste vi boravili u Sektoru Jug, da li ste vi pregledali bilo koja skladišta oružja Vojske Republike Srpske Krajine?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A gde su se oni nalazili?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Oni nisu bili u Gračacu. Više su bili zapadno, prema Medačkom džepu. Ali ako tražite od mene da vam to pokažem na karti, ja mogu samo da vam generalno prikažem područje. To je bilo više ka zapadu, Medačkom džepu, a ne u samom Gračacu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Koliko ste vi u stvari takvih skladišta pregledali kada je reč o Vojsci Republike Srpske Krajine?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Dva, koliko se ja u ovom trenutku sećam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I da li su se oba nalazila u području Medačkog Džepa?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: U području Medačkog džepa, da, tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Šta je Vojska Republike Srpske Krajine imala u tim skladištima?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Pešadijsko naoružanje, minobacače, protivavionsko naoružanje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su vam pokazali artiljerijsko naoružanje?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne, ne mogu da se setim u ovom trenutku. Ne, ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste ikad pitali Vojsku Republike Srpske Krajine gde drži svoje artiljerijsko naoružanje?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne, dok smo bili u području Medačkog džepa.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A za sve vreme vašeg boravka tamo, da li ste ikada pitali Vojsku Republike Srpske Krajine gde drži svoje artiljerijsko naoružanje?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: To ja nisam učinio.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li ste vi videli višecevne bacače raketa koje je imala Vojska Republike Srpske Krajine?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne u mom području odgovornosti. To se nalazilo u nekim objektima. Sećam se jednog incidenta kada smo mi pratili konvoj koji je išao kroz našu zonu odgovornosti, ali nisam to video u skladištu ili...da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, to je bio konvoj Vojske Republike Srpske Krajine u kojem su se nalazili i višecevni bacači raketa, je li tako?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne mogu tačno da se setim vrste oružanja, ali se radilo o teškom naoružanju.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A koji broj tog teškog naoružanja je bio... pukovniče, znam da je to davno bilo, ali po vašem najboljem sećanju?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Pa, ne znam tačno koliko je bilo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu.

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada, u ovom objektu u Gračacu, u koji ste videli da ulaze i izlaze kamioni, da li ste ikada pitali Vojsku Republike Srpske Krajine šta se tamo nalazilo?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne, nismo nikada.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste ikada tražili da odete tamo?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne. on se nije nalazilo na spisku objekata koje sam dobio za pregled, tako da mi nismo odlazili tamo.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Shvatam. Ali nezavisno od toga, da li ste ikada s nekim razgovarali, sa bilo kojim zvaničnikom Vojske Republike Srpske Krajine ili zvaničnikom Republike Srpske Krajine i pitali ih šta oni drže tamo?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Poslednji broj na ovoj karti je broj 7. Da li je to približno lokacija železničke stanice?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Moguće je, ali ja... ne znam to tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu.

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, mi sada, uz sve ograde koje je svedok napravio, nudimo ovu kartu na usvajanje, koja nosi oznaku 1D350001.

TUŽILAC DU TOIT: Časni Sude, nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D439.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D439 se usvaja u spis.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pukovniče, sada bih želeo na kratko da vam pokažem dva dokumenta, i onda bih vam postavio pitanja. Prvo je reč o dokumentu po Pravilu 65 ter pod brojem 1768. Hvala.

ADVOKAT KEHOE: Gospodine sekretare, ako možemo da promenimo i stavimo englesku verziju, kako bi pukovnik mogao to da pročita, molio bih.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pukovniče, ovo je dokument Republike Srpske Krajine od 15. jula 1995. godine, opštinskim štabovima: Gračac, Donji Lapac, Vrhovine i Plaški?

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo samo to da prebacimo na englesku verziju. U stvari, želimo da krenemo od prethodne stranice.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pukovniče, ovo je naređenje koje je došlo od RSK. Na dnu stranice piše da: "Aktivnosti 5. Korpusa Armije BiH i Hrvatske vojske ukazuju na intenziviranje i eskalaciju borbenih dejstava. Po toj osnovi, a u cilju preduzimanja odgovarajućih mera na planu zaštite i spašavanja stanovništva i materijalnih dobara, naređuje se, strogo poverljivo, aktiviranje regionalnih i opštinskih štabova civilne zaštite..." Da pogledamo sledeću stranicu... Nećemo više da čitamo, pukovniče. Tu se uspostavlja niz koraka za evakuaciju, i pod stavkom 3 se kaže da se izvrše odgovarajuće pripreme za nosioce aktivnosti RSK u sprovođenju evakuacije i pomeranja stanovništva.

ADVOKAT KEHOE: S tim u vezi, ako možemo sada da pogledamo dokument po Pravilu 65 ter pod brojem 2602. Reč je o dokumentu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Hrvatske.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I ako vidite na sredini tog dokumenta, ovaj plan je napravljen kako bi se izvršila evakuacija civilnog stanovništva iz područja Gračaca preko Srba u Republiku Srpsku od 1. avgusta 1995. godine. Znam da ste juče rekli pukovniče da niste znali za bilo kakva naređenja o evakuaciji, ali moje pitanje je: da li ste vi za vreme vašeg boravka u Gračacu videli da su vlasti Republike Srpske Krajine vršili pripreme za evakuaciju?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne, nismo. Čak nismo nikada ni čuli za bilo koji plan evakuacije od lokalnih... od lokalnog stanovništva ili ljudi koji su tu živeli ili od prevodilaca. Ne, niko nam nije rekao za bilo kakav plan.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Hvala vam, pukovniče.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, mi sada nudimo dokument po Pravilu 65 ter pod brojem 1768, kao i dokument po Pravilu 65 ter pod brojem 2602 na usvajanje.

TUŽILAC DU TOIT: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, vidim da se u ovom dokumentu govori o planu za evakuaciju civilnog stanovništva. Ja tu ne vidim, kao što ste vi rekli, da su vlasti Republike Srpske Krajine pravili pripreme?

ADVOKAT KEHOE: Prvi dokument, časni Sude, po Pravilu 65 ter pod brojem 1768 je dokument Republike Srpske Krajine, a drugi dokument je dokument Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Hrvatske, jedan informativni dokument koji govori o planu. Dakle, dva...

SUDIJA ORIE: Da. Ali o kom planu, to se iz dokumenta ne vidi?

ADVOKAT KEHOE: Pa, na kraju se kaže da... na kraju prve stranice, naređenja po Pravilu 65 ter pod brojem 1768, za osoblje republičke Civilne zaštite – naređenje. A onda se na sledećoj stranici govori o aktiviranju regionalnih i opštinskih štabova Civilne zaštite, i tako dalje. U njemu su data naređenja šta sve treba preduzeti, a potpisao ga je načelnik regionalnog štaba, Mirko Kosnanović.

SUDIJA ORIE: To je drugi dokument.

ADVOKAT KEHOE: Prvi je dokument Republike Srpske Krajine...

SUDIJA ORIE: Da, prvi. A drugi?

ADVOKAT KEHOE: To je samo dokument sa informacijom. Tu se ne radi o naređenju.

SUDIJA ORIE: Shvatam. Ja vidim da se tu spominje plan, ali ko ga je napravio?

ADVOKAT KEHOE: To je interni informativni dokument Republike Hrvatske, i ja ne mislim... oni ne navode ko je taj plan napravio. To je, iskreno, samo potvrda sa hrvatske strane da su oni imali informaciju da postoji plan. A pri vrhu piše da je iz centra na područje Gračaca stigao vod *Crvenih beretki* kapetana Dragana.

SUDIJA ORIE: Ne.

ADVOKAT KEHOE: Ja ne kažem...

SUDIJA ORIE: Ja vidim sve to, ali vi povezujete ova dva dokumenta kao da oni govore o istom planu ili barem da taj plan dolazi od istih vlasti, a to mi još uvek nije jasno na osnovu onoga što piše u ovom dokumentu.

ADVOKAT KEHOE: Ako pogledamo ovaj konkretan dokument, jedan koji je od 15. jula, a onda i izveštaj od 1. avgusta u kome se kaže da je plan napravljen da bi se evakuisalo civilno stanovništvo sa područja Gračaca, mislim da Pretresno veće može da to poveže – plan o kome se govori 15. jula je isti onaj o kome govori MUP Hrvatske 1. avgusta.

SUDIJA ORIE: Da. Ali to bi mogao da bude i hrvatski plan. U najmanju ruku, to se ne može isključiti na osnovu teksta, zar ne?

ADVOKAT KEHOE: Mislim da... da li je isključeno? To se tu ne kaže, osim možda...

SUDIJA ORIE: To je vaša interpretacija veze između ova dva dokumenta...

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE:...što ste više-manje tako i predočili svedoku kao činjenicu.

ADVOKAT KEHOE: I časni Sude, svakako, kao što je to časni Sud istakao nebrojeno puta, na Pretresnom veću je da tumači dokumente bilo izdvojeno ili zajedno.

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Poslednje područje kojim želim da se pozabavimo pukovniče, nalazi se u vašoj izjavi, paragraf 42. Pre nego što...

ADVOKAT KEHOE: Ja sam predložio na usvajanje ova dva dokumenta, časni Sude. Ne znam ako...

SUDIJA ORIE: Izvinjavam se. Da. I nije bilo prigovora, gospodine Du Toit. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, dokument po Pravilu 65 ter pod brojem 1768 će biti dokazni predmet Odbrane broj D440, a dokument po Pravilu 65 ter pod brojem 02602 će biti dokazni predmet Odbrane broj D441.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmeti Odbrane broj D440 i D441 se usvajaju u spis.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pukovniče, ako možete da pogledate u vašoj izjavi paragraf 42... Da li me pratite, pukovniče?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U tom paragrafu, pukovniče, vi govorite o vašem odlasku u Otrić. A u jednom izveštaju o situaciji, to je dokazni predmet Odbrane D192, vi ste naveli da je taj odlazak bio 18. avgusta 1995. godine, verujem da je to tačno. Moj uvaženi kolega, gospodin Du Toit je rekao da je to bilo 18. avgusta. U redu iznad toga, stoji: "Ne mogu tačno da se setim, ali negde oko 5. - 6. avgusta mi smo primili naređenje da pratimo pokrete trupa Hrvatske vojske u pravcu Bosne." Vi kažete da i taj datum nije bio tačan, je li tako?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, kada ste vi dobili naređenje da pratite pokrete trupa Hrvatske vojske u pravcu Bosne?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Mora da je bilo negde sredinom avgusta.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To konkretno naređenje, na koji način vam je bilo preneseno?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ja koliko se sećam, to je bilo tokom sastanka vođa timova u štabu Sektora Jug.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A ko vam je izdao to naređenje?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, to je bio šef vojnih posmatrača UN-a za Sektor Jug.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A ko je to bio u to vreme? Da li je to Steiner Hjertnes?
SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li vam je naređenje preneo usmeno ili je to učinio u bilo kom trenutku napismeno?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: U ovom trenutku ne mogu ničega da se setim da je bilo napismeno, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pukovniče, da li postoji bilo koji razlog zbog čega se takvo naređenje ne bi pojavilo u izveštajima o situaciji koji su dolazili iz Sektora Jug?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Moguće je da dobijete usmena naređenja. To je moguće, tako da...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste ikada videli da se ovo naređenje pojavilo u izveštajima o situaciji koji su dolazili iz Sektora Jug?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne, koliko ja znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, da li ste bili upoznati sa operacijom koja se zvala *Crna ptica* ili *Crni kos*?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Na, nisam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A da li ste učestvovali sa ostalim UN vojnim posmatračima u putovanjima u Bosnu kako bi pratili pokrete trupa Hrvatske vojske?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ja lično nisam. To se dogodilo tokom mog odsustva. Ostali u mom timu su pokušali da pređu granicu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li je svrha prelaska granice bila da se prate pokreti Hrvatske vojske?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I dok se to dešavalo, da li su pripadnici vašeg tima znali da na taj način krše svoj mandat?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne. U suprotnom, to ne bi učinili.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I još jednom, da li je gospodin Hjertnes bio taj koji je njima naredio da pređu granicu kako bi pratili pokrete Hrvatske vojske?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Da, da. On je izdavao naređenja UNMO timovima.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kada ste vi išli u Otrić 18. avgusta 1995. godine i kada ste zaustavljeni, da li ste vi tada išli tamo kako biste pratili pokrete Hrvatske vojske?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne, po mom saznanju. Mi smo samo... patrolirali smo kako bismo se bolje upoznali sa situacijom, i... da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pukovniče, hvala vam na izdvojenom vremenu. Ja vam se izvinjavam što ste morali da se vratite ovde na ovako kratko vreme. Hvala vam.

ADVOKAT KEHOE: Ja nemam više pitanja za svedoka, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Kehoe. Kakav je stav Odbrane Čermaka?

ADVOKAT CAYLEY: Nemamo pitanja, časni Sude. Hvala.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospodine Du Toit?

TUŽILAC DU TOIT: Časni Sude, samo tri aspekta.

SUDIJA ORIE: Izvolite, nastavite.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC DU TOIT

TUŽILAC DU TOIT – PITANJE: Gospodine Steenbergen, juče vam je Odbrana Markača, i takođe ovog jutra gospodin Kehoe postavljao pitanje, i vi ste govorili o... upućujem vas na paragraf 14 vaše izjave koja je dokazni predmet Tužilaštva P516. Govorili ste o incidentu kada ste videli kako kamioni ulaze i izlaze iz te lokacije. Da li se toga sećate?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Mm-hm.

TUŽILAC DU TOIT – PITANJE: Možete li da ogovorite potvrdno, molim vas?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Da, to je potvrdno.

TUŽILAC DU TOIT – PITANJE: Dakle, u uzglavlju ove izjave piše: "Dogadaji pre avgusta 1995. godine." Da li vi možda sada možete, dok tu sedite, da se setite kada ste videli te pokrete kamiona koje ste opisali u paragrafu 14 vaše izjave?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne, ne mogu da se setim kada. Ne. Ali se to sigurno nije stalno dešavalo – dolasci i odlasci, ne.

TUŽILAC DU TOIT – PITANJE: I na kraju, iz pitanja mog uvaženog kolege gospodina Kehoea, vi ste rekli da ste dobili instrukcije da pratite pokrete Hrvatske vojske. Da li je to tačno?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC DU TOIT – PITANJE: Sada, da li je gospodin Hjertnes na sastanku vođa timova vas obavestio zbog čega je on od vojnih posmatrača UN-a tražio da tako nešto učine?

SVEDOK STEENBERGEN – ODGOVOR: Ne mogu da se setim.

TUŽILAC DU TOIT – PITANJE: To je sve.

TUŽILAC DU TOIT: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Du Toit.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Sudija Kinis ima jedno ili više pitanja za vas.

ISPITIVANJE: PRETRESNO VEĆE

SUDIJA KINIS: Ako se pozovemo na vašu izjavu koja je dokazni predmet Tužilaštva P516, pretpostavljam, vi ste naveli da... u paragrafu 62, rekli ste: "Gotovo odmah nakon *Operacije Oluja*, uspostavljeni su kontrolni punktovi koji su omogućili da se uspešno nadgledaju gotovo svi ulazni i izlazni pravci ka Gračacu." U isto vreme, naveli ste da je sve vreme trajalo paljenje i pljačkanje kuća. Možete li molim vas nešto više o tome da kažete, na koji način su funkcionisali kontrolni punktovi u to vreme?

SVEDOK STEENBERGEN: Na raznim raskrsnicama su se nalazili kontrolni punktovi u našoj zoni odgovornosti, i njih su uspostavile hrvatske trupe. I oni su zaustavljali vozila i proveravali i pitali za razlog zbog koga se tu nalaze. I mi smo bili zaustavljani, ali samo kako bi na kratko proverili naša dokumenta, i kada bismo rekli kuda idemo, slobodno smo nastavljali dalje.

SUDIJA KINIS: Da li ste videli neke situacije kada su na nekim vozilima nosili nameštaj ili neku opljačkanu robu, a da su prolazili kroz kontrolne punktove?

SVEDOK STEENBERGEN: Ne, ne sećam se, ne – da su takva vozila prolazila kroz kontrolne punktove. Jedino se sećam da se to dogodilo u samom gradu Gračacu, jer sam tamo video nameštaj i drugo pokućstvo koje je utovarano u otvorene kamione.

SUDIJA KINIS: Put iz Gračaca je vodio direktno za Šibenik, kako sam ja razumeo?

SVEDOK STEENBERGEN: Put koji sam spominjao je bio glavni put kroz Gračac, u gradu. Dakle, put od Gospića vodi do jedne raskrsnice gde možete potom ići na sever prema Binaju i na jug prema Kninu. To je glavni put koji prolazi kroz centar grada Gračaca.

SUDIJA KINIS: Hvala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Steenbergen, želeo bih da vas vratim na paragraf 38 vaše izjave, gde se navodi da je zabeleženo 10 eksplozija na širem području Gračaca i to iz pravca od 220-230 stepeni. Ja mislim da...

(francuski prevod na engleskom kanalu)

SUDIJA ORIE: Imamo francuski prevod na engleskom kanalu, ali mislim da je sada opet engleski prevod. To ste приметili na osnovu onoga što ste sami čuli. Sada, 10 stepeni je veoma mali ugao, i mislim da vam je pitanje već bilo postavljeno vezano za to. Na osnovu vašeg iskustva, da li smatrate da biste mogli da napravite razliku između onoga što ste čuli ovamo ili tamo, što je gotovo 30 stepeni?

SVEDOK STEENBERGEN: Časni Sude, ugao je širi u odnosu na udaljenost, tako da je 10 stepeni u daljini nešto šire.

SUDIJA ORIE: Ne. 10 stepeni je bez obzira na udaljenost uvek 10 stepeni, iako, svakako ja...

SVEDOK STEENBERGEN: Bilo bi pokriveno...

SUDIJA ORIE: Pokrivenost. 10 stepeni udaljeno bi pokrilo više hektometara ili kilometara.

SVEDOK STEENBERGEN: Tako je. Tu se navodi da smo to čuli prvo sa lokacije u Štikadi – da se otvarala vatra u pravcu Malog Alana.

SUDIJA ORIE: Da. Zamolio bih vas zatim da mi detaljnije ispričate u onoj meri u kojoj se sećate, o oštećenjima koje ste videli u Gračacu. Da li je bilo više mesta ili jedno mesto za koje biste rekli: "Tu, tu su oštećenja bila veća" ili su oštećenja bila jednako raspoređena. Da li ste u mogućnosti da izdvojite neka mesta gde su oštećenja bila skoncentrisanija?

SVEDOK STEENBERGEN: Bilo je nekoliko pogodaka svuda po Gračacu, ali je najviše bilo... možda možemo ponovo da prikažemo kartu. Da li je to moguće, časni Sude?

SUDIJA ORIE: Da. Mislim da je moguće. Mislim da će ona poslednja karta sa vojnim ciljevima poslužiti. Ne mogu to da nađem. Gospodine sekretare, možete li da nam pomognete i da stavite pravu kartu na ekran?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, mislim da je to dokazni predmet Odbrane D439.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospodine Kehoe.

SVEDOK STEENBERGEN: Glavna koncentracija je bila u i oko područja, kako smo mi videli, koje je obeleženo slovom D; takođe, malo više na jugozapad, gde piše Čubelići, takođe i gde sam ja bio smešten, bilo je više udara u okolini moje kuće, kada su takođe

neke kuće bile pogođene, kuće u blizini. Šrapneli su završavali po kućama tamo. Zatim više prema severozapadu, kada ponovo dolazite do ovog puta koji je označen narandžastom bojom. Tu je bila još jedna kuća kolege UN vojnog posmatrača iz Brazila. Granate su takođe padale i oko njegove kuće. Kada sam ja došao da ga pokupim, ležao je u jednom jarku, i bilo je kratera oko njegove kuće. Zatim smo prešli na lokaciju u i oko slova B. Brojne granate su takođe padale u ovom području B. Da, i dalje smo bili na lokaciji B. A i dok sam boravio u svom smeštaju, mogao sam da čujem kako preleću granate preko našeg... naše kuće i naše kancelarije UNMO-a koja je locirana pod B. Da. Da sada nešto detaljnije o tome kažem. Ako govorite o strateškim mestima, o čemu se ovde i razgovara, važno je znati da kada imate neki operativni plan, na primer, *Operacija Oluja*, tu onda imate i dodatak o potrebnoj podršci. I unutar tog dodatka o podršci, vi ćete naći određene strateške mete, na kojima želite da postignete određene efekte. Unutar artiljerije, vi govorite o efektima – šta želite da postignete svojom artiljerijom, i to mora biti navedeno u operativnom naređenju. Po mom saznanju o artiljeriji, ako pogledamo kvadratne kilometre i ako navedete da su D i B lokacije strateške mete, u tom slučaju granate nisu pogađale unutar onog ograničenog područja koje se obično koristi za gađanje strateških meta.

SUDIJA ORIE: Koje bi to bilo uobičajeno ograničenje koje biste vi upotrebili?

SVEDOK STEENBERGEN: To zavisi od vrste artiljerije koju koristite, i od učinka koji postizete, ali unutar 100 metara oko mete, a čak iako znate da ćete granatirati grad poput ovog.

SUDIJA ORIE: Da. Mislim da ste dvaput spomenuli kuće u kojima su boravili UNMO posmatrači. Da li je situacija bila drugačija u odnosu na te konkretne kuće ili ste uočili slična oštećenja i na mestima gde nije bilo UNMO posmatrača, već su živeli civili?

SVEDOK STEENBERGEN: Časni Sude, slika je bila ista. Kada gledamo na sever, gde je označeno sa A na karti, tu vidite ulicu gde se ranije nalazila naša kancelarija, i tu su takođe brojne kuće spaljene, a bile su neoštećene pre *Operacije Oluja*.

SUDIJA ORIE: Dakle, vi niste stekli utisak da je posebno bila oštećena oblast gde su boravili UNMO posmatrači u odnosu na oblasti gde su živeli civili?

SVEDOK STEENBERGEN: Ne, časni Sude, ne.

SUDIJA ORIE: Hvala vam na ovim odgovorima. Da li iz pitanja Pretresnog veća postoji potreba za dodatnim pitanjima zastupnika? Ukoliko ne, onda je gospodine Steenbergem ovim završeno vaše svedočenje u ovom Sudu. Želeo bih da vam se zahvalim zbog vašeg dolaska u Hag i na vašim odgovorima na pitanja koje su vam postavljale strane u predmetu, kao i Pretresno veće. Obično se zahvaljujem ljudima što su prešli toliki put, što je ovog puta možda nešto drugačije. ali, u svakom slučaju, iako je put kraći, želim vam siguran povratak kući.

SVEDOK STEENBERGEN: Hvala vam, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospođo sudska pomoćnice, molim vas da ispratite gospodina Steenbergena iz sudnice.

(svedok napušta sudnicu)

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Obzirom da su za sledećeg svedoka zatražene zaštitne mere, a kako su za to potrebne određene pripreme... da, nisu samo zatražene, već su i odobrene – imaćemo zato nešto dužu pauzu. Jer, ukoliko budemo imali jako kratku pauzu, imaćemo problema sa trajanjem snimka. Zbog toga pravimo pauzu do 10.15 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Dobar dan svedoče 86. Želeo bih da vas podsetim da ste i dalje vezani svečanom izjavom koju ste dali na početku svog svedočenja. Mi ćemo, kako bi se nastavilo sa ispitivanjem svedoka 86, sada preći na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

svedok: P-086

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KAY

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Gospodine Kay, možete li da nam date pretpostavku još koliko vremena će vam biti potrebno?

ADVOKAT KAY: Časni Sude, verujem da će mi 6 časova biti dovoljno da prođem kroz sve. Kao što časni Sud zna, za Odbranu je ovo veoma važan svedok, a Tužilaštvo je imalo prilično vremena da ga ispituje, a koristili su se i Pravilom 92 ter. Moraću da napravim kolekcije dokumenata o određenim pitanjima jer smo primetili da je Tužilaštvo koristilo po neki dokument sa jedne, pa sa druge strane. To stavlja stvari u kontekst i pitanja sa kojima se ja inače ne bi ni bavio, kao što je recimo smeštaj MUP-a, ali me to primorava da pitanja stavim u pun kontekst, i to će biti moj zadatak.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Da, shvatam to. Naravno, do neke mere. Pitamo se do koje mere bi bilo moguće postići dogovor oko nekih činjeničnih stvari što bi svakako uštedelo određeno vreme?

ADVOKAT KAY: Tada bi svakako Tužilaštvo trebalo da izađe sa linijom argumentacije, a ja ne znam da li će oni biti spremni to da urade. Mi smo obelodanili naše dokumente njima, časni Sude, pre nekoliko dana, i do sada smo uradili prilična israživanja na takvim dostupnim dokumentima.

SUDIJA ORIE: Gospodine Margetts?

TUŽILAC MARGETTS: Časni Sude, kada je reč o tome šta se može uvrstiti od materijala, siguran sam da bismo sa Odbranom imali plodonosne razgovore koji bi uštedeli sudsko vreme. A kada je reč o tome da se iznesu neka specifična dokumenta pred svedoka, i po tom pitanju ćemo možda biti u mogućnosti da to rešimo.

SUDIJA ORIE: Da. Ohrabrujemo strane da vide šta mogu da urade po tim pitanjima. Isto pitanje i za ostale timove Odbrane? Gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Da, časni Sude. Obzirom da je moj uvaženi kolega gospodin Kay obradio čitav niz tema koje sam ja planirao da pokrenem, verujem da ću svoje unakrsno ispitivanje završiti u okviru jednog časa.

SUDIJA ORIE: Odbrana Gotovine?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, u ovom trenutku treba mi dva časa, ali takođe vidim da gospodin Kay pokriva mnoge teme. Tako da ja savetujem Tužilaštvo kada su u pitanju budući svedoci - mislim da će mi biti i manje vremena potrebno.

SUDIJA ORIE: Vidim da opet imamo jednu listu želja, sveukupno od 9 časova, što će zahtevati najmanje dva dana zasedanja u sudnici, što bi onda bilo preko devet časova... ne, preko 11 časova, gde je Tužilaštvo iskoristilo 6 časova i jedan minut. Razmotrićemo ovo pitanje, a strane se pozivaju da dobro razmotre ne samo koje će teme pokriti već i na koji način će to učiniti. Svedoče 86, mi prekidamo sa radom, ali prvo želim da vas podsetim da ne smete ni sa kim da govorite o svom dosadašnjem ili predstojećem iskazu. Prekidamo sa radom do sutra, do srede 2. jula u 9.00 časova ujutro, u istoj sudnici broj 1.

Sednica je završena u 13.48 h

Nastavlja se u sredu, 2. jula 2008. godine u 9.00 h.

FOND ZA HUMANITARNO PRAVO

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje